خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۸ شهریور ۱۳۹۵ . ۲۶ ذی‌القعده ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۳۴۰

شکر به‌زودی ارزان می‌شود

تسنیم – سخنگوی دولت گفت: به زودی قیمت شکر تغییر یافته و کاهش می یابد. نوبخت همچنین با تاکید براین که دولت درکنار حمایت از تولیدکنندگان حقوق مصرف کنندگان رامورد توجه قرار می دهد، یادآور شد: برخی نوسانات در بازار مقطعی بوده، اما در صورت مستمر شدن نوسانات، دولت با افزایش واردات آن را جبران می کند، اما این آخرین اقدام دولت بوده و در این صورت بخشی از ذخایر استراتژیک برای تنظیم بازار حفظ می شود.

اخبار

بازار، سیگنال های افزایش قیمت نفت را دریافت کرد

طی روزهای گذشته نفت برنت دریای شمال ووست تگزاس اینترمدیت آمریکا، علائم مثبتی را با افزایش قیمت در بازار جهانی نسبت به برگزاری نشست فریزنفتی طی ماه آینده در الجزایر نشان داده اند. به گزارش فارس، سخنان وزیر انرژی عربستان از احتمال همکاری این نشست در تقویت قیمت نفت در بازار جهانی با محدود کردن عرضه خبر می دهد. از سوی دیگر، آژانس بین المللی انرژی پیش بینی کرده است که قیمت نفت در نیمه دوم سال ۲۰۱۶ روندی افزایشی را در پیش گیرد. در همین حال، دبیر کل اوپک در آستانه برگزاری نشست اعضا در الجزیره گفت: در حال حاضر فهم مشترک بین اعضای اوپک و غیر اوپک وجود دارد و قیمت نفت باید افزایش یابد.

تقویت احتمال افزایش نرخ بهره فدرال رزرو تا پایان سال

رئیس فدرال رزرو در سخنرانی خود گفت: «در راستای تداوم عملکرد قدرتمند بازار نیروی کار و چشم انداز ما برای فعالیت اقتصادی و تورم، من معتقدم مورد افزایش نرخ بهره در ماه های اخیر تقویت شده است.» یلن همچنین اعلام کرد اقتصاد آمریکا نزدیک به اهداف فدرال رزرو در خصوص اشتغال کامل و ثبات قیمت هاست. رئیس فدرال رزرو در نخستین اظهارات عمومی خود از ماه ژوئن به زمان دقیق افزایش نرخ بهره اشاره ای نکرد. وزارت بازرگانی آمریکا روز جمعه گزارشی را منتشر کرد که نشان داد رشد اقتصادی آمریکا به دلیل هزینه های کمتر دولت و تخلیه بیشتر موجودی ذخایر ارزی نسبت به گزارش قبلی کندتر بوده است. افزایش نرخ بهره آمریکا می تواند بازارهای جهانی از جمله بازار طلا را تحت الشعاع خود قرار دهد.

روبل؛ دومین ارز برتر اقتصاد های نوظهور

با رشد قیمت نفت و سخنان رئیس فدرال رزرو در خصوص تدریجی بودن افزایش نرخ بهره در روز جمعه، واحد پولی روسیه تقویت شد تا این واحد پولی دومین عملکرد برتر را در میان ارزهای اقتصادهای نوظهور به نام خود ثبت کند. به گزارش اقتصادنیوز، پس از اجتناب جانت یلن در خصوص زمان دقیق افزایش نرخ بهره فدرال رزرو، سرمایه گذاران به خرید ارز روسیه روی آوردند. بهبود قیمت نفت و تقویت درخواست بازارهای نوظهور باعث شد تا تقاضا برای دارایی های پرخطرتری چون روبل به یکی از بالاترین سطوح خود در سال جاری برسد. پیوتر ماتیس، تحلیلگر ارزی رابوبانک در لندن اعلام کرد: بازارها انتظار ندارند که نرخ بهره زودتر از ماه دسامبر افزایش پیدا کند. انتظار می رود هر دلار در پایان سال ارزشی معادل ۶۰ روبل داشته باشد و این موضوع تا پایان سال تقویت خواهد شد.

گزارش مرکز پژوهش های مجلس درباره پایداری رشد بخش کشاورزی

کشاورزی متکی بر آسمان

محمد حقگو – کشاورزی یکی از بخش های اقتصادی است که از جنبه های گوناگون با سیاست های اقتصاد مقاومتی کشور رابطه دارد. بخصوص این که شاهد آن هستیم در سال های اخیر، عمده واردات کالا به کشور را نهاده ها و محصولات کشاورزی تشکیل می دهند. با این حساب، هم اینک این سوال مطرح است که وضعیت پایداری بخش کشاورزی با توجه به شاخص های آماری چگونه است؟ گزارش مرکز پژوهش های مجلس نشان می دهد که طی سال های گذشته، افزایش تولید در بخش کشاورزی، بیشتر تحت تاثیر عوامل اقلیمی و افزایش سطح زیر کشت بوده و به عبارت بهتر، این موضوع به همراه ضعف های اساسی در تولید بخش کشاورزی، توسعه کمی و ناپایدار در این بخش را رقم زده است. با هم نگاهی به وضعیت برخی از این شاخص ها می اندازیم.

۱. ارزش افزوده بخش کشاورزی: به طور خلاصه تفاوت میان ارزش داده ها با ستاده ها در هر بخش، بیانگر ارزش افزوده است. بررسی ارزش افزوده بخش کشاورزی در بازه زمانی ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۱ نشان از یک روند صعودی متوالی تا سال ۱۳۸۶ دارد. بالاترین این رقم نیز مربوط به سال ۱۳۸۶ و کمترین آن مربوط به سال ۱۳۸۰ است. با این حال طی این ۱۳ سال، اگر چه ارزش افزوده بخش کشاورزی افزایش ۲۳ درصدی داشته است اما بررسی روند تغییرات این شاخص در بازه زمانی مورد بررسی حاکی از آن است که تغییرات این شاخص با تغییرات اقلیمی ایران در ارتباط است. به طوری که بعد از سال ۱۳۷۹ و با بهبود شرایط اقلیمی ارزش افزوده بخش کشاورزی نیز بهبود یافت، اما در سال ۱۳۸۷ با بروز خشکسالی شدید یا یک افت شدید ۳۳ درصدی مواجه شد. البته در سال های مورد اشاره افزایش سطح زیر کشت هم در کنار عوامل اقلیمی مؤثر بوده است.

۵. جایگزینی سطح زیر کشت به جای بهره وری در افزایش تولید گندم: زراعت گندم به دلیل سهمی که در تأمین غذای مردم و نیز کمک به زراعت های دیگر و همچنین تحکیم زیربنای اقتصادی کشور دارد به تنهایی بیش از ۵۰ درصد اراضی مزروعی کشور را به خود اختصاص داده است. با این حال روند تغییرات تولید گندم در بازه زمانی بین سال های ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۳ نشان می دهد که افزایش تولید گندم در این سال ها بیشتر تحت تأثیر افزایش سطح زیر کشت بوده است به این معنی که سیاست گذاران بخش کشاورزی برای افزایش تولید آسانترین راه و در عین حال ناپایدارترین راه را برای افزایش تولید انتخاب نموده اند. ایران با توجه به شرایط اقلیمی، دارای محدودیت های بسیاری در دسترسی به منابع آب است به همین دلیل افزایش سطح زیر کشت موجب افزایش مصرف آب بیشتر شده و آسیب های جدی بر پایداری منابع آب وارد می کند. بر اساس این گزارش، در مجموع باید گفت که روند تولید محصولات کشاورزی در ۱۵ سال اخیر نشان می دهد افزایش تولید بیشتر تحت تأثیر افزایش سطح زیر کشت و شرایط اقلیمی بوده است که ناپایدارترین شکل توسعه بخش کشاورزی است. از منظری دیگر روند توسعه بخش کشاورزی در سال های قبل مبین این است که در سال های گذشته بیشتر توجه متولیان بخش کشاورزی معطوف به توسعه کمّی و ناپایدار بوده است و کمتر به ساختار سازی و تحولات بنیادی در بخش کشاورزی توجه شده است. لذا هم اینک لزوم تمرکز بر توسعه کیفی تولید در این بخش در آینده به جای توسعه کمی احساس می شود. این توسعه کیفی نیز شامل ابعاد مختلفی از قبیل توجه ویژه به منابع انسانی شاغل در روستاها تا سرمایه گذاری برروی زیرساخت های تولید مانند بذر، کود و استفاده از روش های مناسب کشاورزی خواهد بود.

۲. نسبت درآمد خانوار های شهری به روستایی: روستا و روستایی پایه و اساس استقرار یک تولید پایدار در بخش کشاورزی است و بروز مشکلات اقتصادی و اجتماعی در این بخش به ناپایداری در تولید و امنیت غذایی منجر می شود. در این راستا بررسی نسبت درآمد شهرنشینان نسبت به روستاییان در بازه زمانی ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۳ نشان می دهد که بعد از سال ۱۳۸۵ این شاخص به ضرر روستاییان به شدت رشد کرده است. علت این موضوع به پراکندگی جغرافیایی روستاها، نبود صرفه اقتصادی برای ارائه خدمات اجتماعی، حرفه ای و تخصصی نبودن کار کشاورزی، محدودیت منابع ارضی و عدم مدیریت صحیح دولت باز می گردد. در نهایت این مسئله منجر به کاهش جاذبه های زندگی در روستا و کاهش جمعیت روستایی کشور تا مرز ۲۸ میلیون نفر شده و باعث می شود تا تولیدات کشاورزی ایران از نظر در دسترس بودن نیروی انسانی روستایی با مشکلات عمده ای مواجه شود.

۳. عملکرد وابسته به میزان بارش سالانه، در تولید سه محصول اساسی گندم، جو و کلزا: سه محصول گندم، جو و کلزا را می توان سه محصول اساسی کشاورزی دانست که استقلال در تولید آن ها به طور مستقیم بر کاهش وابستگی خارجی در این محصولات تاثیر می گذارد. باید توجه داشت که پایدارترین شکل تولید از بعد زیست محیطی کشت دیم است که تماماً از آب بارندگی برای تولید استفاده می شود. با این حال بررسی میزان عملکرد گندم، جو و کلزای دیم نشان می دهد که میزان عملکرد در سال های با بارش مناسب (۱۳۸۱ تا ۱۳۸۶) از مقدار مناسبی برخوردار بوده است اما با تغییر وضعیت اقلیمی این شاخص به شدت تحت تأثیر قرار گرفته و کاهش یافته است که نشان می دهد اقدامات فنی در مورد کشت دیم در کشور یا انجام نشده است یا به درستی و براساس نیاز صورت نگرفته است. این اقدامات ناظر به راهکار های فنی در زمینه تزریق تکنولوژی به کشت دیم و همچنین تولید بذور با کیفیت برای افزایش قابلیت مزارع دیم ایران می باشد.

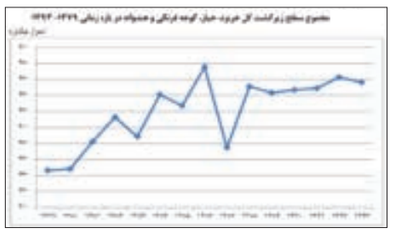

۴. فشار مضاعف بر منابع آب با افزایش سطح زیر کشت محصولات آب بر: عمده مأموریت بخش کشاورزی تأمین امنیت غذایی کشور است. به همین دلیل در بیشتر کشور ها بیشتر حمایت ها و منابع برای تولید محصولات اصلی تأمین کننده امنیت غذایی مصرف می شود. با این حال، عملکرد تولید محصولات آب بری هم چون محصولات جالیزی نشان می دهد که سطح زیر کشت این محصولات در سال های گذشته افزایش یافته است. محصولات جالیزی یکی از آب برترین محصولات زراعی هستند که با توجه به تقویم زراعی، قادر نیستند از آب بارندگی استفاده کنند و به همین دلیل کشت این محصولات فشار مضاعفی را بر منابع آب وارد می کند. در این راستا از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۳ سطح زیر کشت این محصولات به شدت افزایش یافته و از ۳۴۰ هزار هکتار در سال ۱۳۷۹ به بیش از ۴۶۰ هزار هکتار رسیده است.

دیدگاه

خطر بازگشت تورم دو رقمی

پویا جبل عاملی - کارشناس اقتصاد – آمار شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی مرداد ماه بانک مرکزی در امتداد آمار ماه قبل نمایانگر آن است که روند نزولی تورم در ۳ سال گذشته از خرداد امسال معکوس شده است؛ در حالی که تورم نقطه به نقطه خرداد ماه به پایین ترین سطح خود و به رقم ۶/۸ درصد رسید با افزایش در تیرماه و مردادماه اکنون به رقم ۹/۴ درصد رسیده و می رود تا بار دیگر دو رقمی شود. اگر خرداد ۱۳۹۲، نقطه آغاز روند نزولی نرخ تورم بود گویی ۳ سال بعد و از خرداد ۱۳۹۵ این روند تغییر یافته است. هر چند می توان انتظار داشت که با وجود نرخ سود بانکی واقعی مثبت، این روند تنها بازگشت به سطوح متوسط بلندمدت تورمی در ایران را به همراه داشته باشد، اما این بر خلاف وعده اقتصادی دولت است. هدف دولت، تورم تک رقمی پایدار بوده است و اکنون شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی این دغدغه را به همراه دارد که با تداوم شرایط فعلی در ماه های آتی نرخ تورم نقطه به نقطه و پس از آن تورم متوسط دو رقمی شود.

هنگامی که روند های اقتصادی تغییر می کند، معمول آن است که بیانیه های شورای سیاست گذاری پولی، در مورد این تغییرات توضیح دهند و نظر و پیش بینی خود را به اطلاع عموم برسانند تا به این نحو بتوان انتظارات فعالان اقتصادی را به طور مطلوبی بر پایه آمار و تفسیری تخصصی تر از آن شکل داد و این اطمینان خاطر را ایجاد کرد که شورای پولی تمامی تحولات اقتصادی را رصد می کند و واکنش مقتضی به آن نشان خواهد داد.

از این رو انتظار می رود سیاست گذاران پولی در هفته های پیش رو، بیشتر بر دغدغه های تورمی و سیگنال های قیمتی کنونی تاکید ورزند و نشان دهند که آیا همچنان پایبند به هدف تورم تک رقمی پایدار هستند یا خیر و چگونه به روند موجود واکنش نشان خواهند داد؟ سال گذشته در مباحث پیرامون بسته محرک های تقاضا، بر این نکته پافشاری شد که اگر تورم ماهانه از سطح ۰/۸ درصد عبور کند در این سیاست ها تجدید نظر می شود، اما این اتفاق نیفتاده است. در سال ۱۳۹۵، تنها در ماه فروردین تورم ماهانه در منطقه ایمن بوده است، اما همچنان رویکرد کاهش نرخ بهره در دستور کار بوده است. به نظر می رسد اکنون نیاز است این سیاست مورد تجدید نظر قرار گیرد و فشار حداکثری برای اجرای آن تعدیل شود.

شاید بتوان ادعا کرد که دولت آقای روحانی در زمینه اقتصاد دستاوردی بالاتر از تک رقمی کردن تورم نداشته است. لذا در حالی که دولت آماده می شود تا دستاورد تک نرخی شدن ارز را نیز به کارنامه خود اضافه کند، نشان دادن موضعی ضد تورمی به تحولات اخیر ضروری است.

(منبع: دنیای اقتصاد)